Дитина не хоче до школи: наслідки та мотивація

Дев'ятирічний Ілля майже щоранку плаче й робить усе можливе, щоб не йти до школи. Його батьки скаржаться: «Він постійно скиглить, каже, що погано почувається, що йому нудно в школі. Але раніше йому подобалося ходити до школи. Ми не знаємо, що сталося, але останнім часом стало дуже важко переконати його піти на навчання».

Якщо ваша дитина вчиться в молодших класах, швидше за все, ви не раз зіштовхувалися з ситуацією, коли вона не хотіла збиратися та йти до школи. У такому випадку важливо з'ясувати справжню причину її поведінки. Це може бути надмірна завантаженість у школі, проблеми з однокласниками або спосіб справлятися з негативними емоціями. Батькам важливо розібратися в ситуації: можливо, їй потрібно більше часу на сон, у неї проблеми зі спілкуванням або їй не вистачає сили волі вставати вранці та йти до школи.

Іноді діти бояться булінгу з боку однокласників. Те, що дитина не хоче йти до школи, є першою ознакою булінгу, тому перевірте, чи не сталося це з вашою дитиною. Деяким дітям важко звикнути до розпорядку та правил поведінки в школі. Прогули уроків у них є якоюсь формою протесту. У будь-якому випадку, відмовляючись іти до школи, дитина намагається вирішити якусь реальну проблему. Однак такий спосіб вирішення проблем призводить до ще більших проблем. Тому батькам важливо допомогти малюкові самостійно справлятися з труднощами.

Дитина може скаржитися на те, що в школі їй нудно. Психологи стверджують, що в деяких випадках, коли дитина скаржиться на нудьгу, вона відчуває незначну злість. Іноді діти дійсно зляться на школу, а іноді їм просто нудно. Ви повинні пояснити дитині, що ходити до школи – це її обов'язок. Скажіть їй: «Ти повинна ходити до школи, навіть якщо тобі там нудно. Це твоя відповідальність, щоб ходити туди незалежно від свого настрою. Якщо ти хочеш, щоб у школі тобі не було так нудно, знайди там щось цікаве для себе».

Мотивація й наслідки у дорослих і дітей

Мільйони людей змушені вставати вранці, йти на роботу. І вони справляються з цим завданням, тому що виробили навички, які допомагають їм пристосовуватися до реального світу.

Якщо подивитися на те, як дорослі вирішують подібні завдання, можна виділити дві основні складові: мотивацію й наслідки. Мотивація – це відповідь на питання, чому потрібно йти на роботу (наприклад, щоб прогодувати себе, свою сім'ю, щоб мати можливість купити нову машину, дорогий одяг тощо). Наслідки полягають у тому, що коли дорослий не буде

вставати вранці й ходити на роботу, його звільнять. Якщо він буде продовжувати це робити, з часом у нього почнуться фінансові та соціальні проблеми.

Подібна мотивація й наслідки повинні бути й у дитини, щоб вона розуміла, навіщо їй ходити до школи. Поясніть їй це. Перед батьками постає два завдання: мотивувати дитину ходити до школи й допомогти їй визначити, чому вона не хоче цього робити, щоб вирішити проблему.

Мотивувати дитину нескладно, для цього потрібно придумати певну винагороду. Наприклад, ви можете сказати дитині: «Якщо ти будеш вставати вчасно, ти можеш пізніше лягати спати або протягом години відпочивати у своїй кімнаті вдень». Таке заохочення повинно відбуватися також за умови, що дитина отримує гарні оцінки й добре поводиться в школі. Не забувайте хвалити дитину за те, що вона встає вчасно. Наприклад, ви можете сказати: «Мені подобається, що ти встаєш вчасно. Чи бувало таке, що ти не хотіла вставати? Як ти змушувала себе в таких випадках?» Так ви зможете зрозуміти, що відчуває дитина і як можна вирішити проблему.

Установити наслідки теж нескладно. Головне при цьому – не вступати з дитиною в протистояння та встановити такі наслідки, які будуть відповідати ситуації. Важливо пояснити дитині наслідки якомога раніше – з найперших випадків, коли вона не хоче йти до школи. У якості наслідків можна в чомусь обмежити дитину, наприклад, не дозволяти їй лягати спати пізніше встановленого часу. Можна, навпаки, укладати її спати раніше. Ви можете сказати дитині: «Ти цілий тиждень не вставала вчасно, тому весь наступний тиждень ти будеш лягати спати на годину раніше. Якщо ти будеш лягати та вставати за розпорядком, через тиждень, можливо, ти знову зможеш лягати, як раніше».

Якщо дитині важко вставати вранці, приберіть з її кімнати телевізор, комп'ютер і мобільний телефон – вони можуть бути причиною проблем зі сном. У якості наслідків ви можете також обмежити дитині час для перегляду телевізора або комп'ютерних ігор.

Установіть дитині кордони й покажіть їй реальні наслідки її поведінки

Коли дитина не хоче ходити до школи, вона не виконує свої обов'язки в школі та вдома. Тут важливо звернути увагу на кілька моментів. По-перше, важливо те, як батьки пояснюють дитині її обов'язки. Від цього залежить, як вона буде їх виконувати. Якщо дитина відмовляється вчитися, батьки повинні знайти новий спосіб спілкування з нею та звернути увагу на те, яку відповідальність вона несе перед сім'єю. Поставте собі запитання: «Чи відмовляється дитина виконувати те, що я її прошу? Чи виконує вона домашні обов'язки?» Вона відмовляється вчити уроки або допомагати вдома, а замість цього грає в

комп'ютерні ігри? Варто обмежити їй доступ до комп'ютера. Згодом доступ до комп'ютера можна використовувати в якості заохочення за те, що вона вчасно встає, йде до школи. Це добре допомагає мотивувати дитину.

Не намагайтеся вранці вести з дитиною бесіди про необхідність вставати вчасно. Вранці дитина не здатна сприймати таку інформацію і, швидше за все, вона почне виправдовуватися або вступати в конфлікт. Тому таку бесіду краще провести пізніше. Крім того, якщо похід до школи стає постійною проблемою, батьки повинні зрозуміти, що наслідки за таку поведінку встановлює і школа, а не тільки батьки. Дозвольте малюкові встати пізніше, але не виправдовуйте його поведінку. Напишіть учителю записку приблизно такого змісту: «Дитина запізнилася без поважної причини й готова понести за це відповідальність». Якщо дитину не пустять до класу – це добре. Не захищайте її від наслідків за свої дії. Старшим дітям, які пропускають уроки, складніше вчитися – і це теж наслідок їх поведінки.

Тому, якщо дитина не хоче вставати вранці та йти до школи, подумайте про три речі.

- По-перше, правильно встановіть причину такої поведінки. Якщо ви не можете зробити це самостійно, зверніться до психолога.
- По-друге, подумайте, як мотивувати її, як заохотити за позитивну поведінку.
- По-третє, встановлюйте наслідки й обмеження, щоб привчити дитину до відповідальності. Батьки повинні чітко розуміти різницю між покаранням і наслідками, які випливають за діями малюка. Це допоможе їм діяти більш ефективно.

Як закликати дитину до відповідальності?

Коли проблеми з раннім підйомом і виходом до школи виникають у молодшого школяра, потрібно залучати не тільки батьків, але й шкільну систему. Такий же підхід потрібно застосовувати для дітей старшого шкільного віку, але при цьому вони можуть чинити опір. Необхідно докласти максимум зусиль, щоб допомогти синові або доньці. Але при цьому потрібно розуміти, що іноді батьки можуть бути безсилі, коли йдеться про те, щоб змусити підлітка ходити до школи. У даному віці діти вже здатні протистояти батьківському впливу, і погана успішність у школі може бути їх свідомим вибором. Батькам потрібно зрозуміти, що підліток уже більш відповідальний перед суспільством, ніж перед ними. Прийміть той факт, що ви вже не в усьому можете контролювати вашу дитину, а потім зробіть усе можливе, щоб допомогти їй.

Батьки часто відчувають себе самотніми у боротьбі за позитивну поведінку дитини. І для цього є багато підстав. Сучасна молодіжна культура пропагує безвідповідальну поведінку та свободу від будь-яких обов'язків. Наївно думати, що підліток буде докладати зусиль для того, щоб розвивати навички, необхідні в дорослому житті, якщо в нього немає достатньої мотивації або якщо він не бачить наслідків. У сучасному суспільстві (багато в чому завдяки молодіжній культурі й системі освіти) побутує міф про те, що зайва відповідальність не гарантує успіху в житті. Це призводить до того, що навколо так багато посередності, і суспільство вважає це нормальним. Якщо дотримуватися такої позиції, виховувати дітей стає легше, але в дорослому житті їм доведеться важко.